

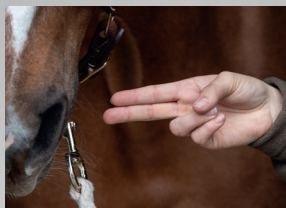

VIND HET JUISTE BIT
in 4 gemakkelijke stappen

Stap 1: Kies de goede maat bit

Dikte van het bit

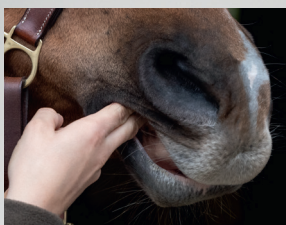
De dikte van het bit moet aangepast worden aan de ruimte en de anatomische vorm van de paardenmond. Onderzoek van Sprenger in samenwerking met de University of Veterinary Medicine Hannover heeft aangetoond dat de ruimte in de paardenmond relatief klein is. Daardoor is de ruimte voor een bit in de mond beperkt.

Vind de juiste dikte van het bit door bijvoorbeeld de „2-vingertest“ te proberen.

Voor de '2-vingertest' leg je wijs- en middelvinger op elkaar en steek deze in de mond van het paard waar het bit ongeveer ligt.

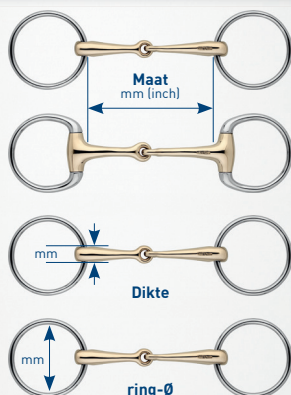
Wanneer er **druk op beide vingers** komt is dat een teken dat er weinig ruimte is in de mond. Het paard heeft een dunner mondstuk nodig (14–16 mm).

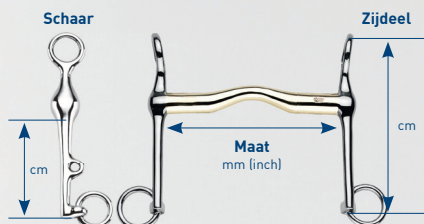
Geen, of weinig druk betekent dat het paard genoeg ruimte in de mond heeft voor een dikker mondstuk (16–18 mm)

Een bit wat te dik is kan veel druk uitoefenen op het gevoelige gehemelte en de lagen en kan zelfs zorgen voor beschadigingen en kneuzingen. Het paard kan reageren door het hoofd omhoog te gooien, de mond te openen of te trekken aan de teugels.

Hoe wordt een bit gemeten

Lengte van de scharen bij pelham bitten en stangen

Maat

Watertrens

Een watertrens hoort niet meer dan 5 mm uit te steken aan beide zijden ten opzichte van de mondhoeken. Het moet echter ook niet te klein zijn, om irritaties te voorkomen door de ronddraaiende ring.

Trens met vaste ringen

Een trens met vaste ringen, zoals de bustrens, D-trens, Pelham of een stangbit dienen aangesloten te zijn aan de mond. De maat van een trens met vaste ringen is om deze reden vaak ook kleiner dan van een watertrens. Door de ligging van de trens tegen de wangen van het paard worden de teugelhulpen zijwaarts ondersteunt.

Stang & Trens

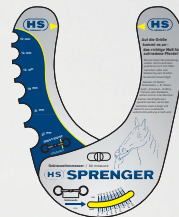
Een onderlegtrens heeft de maat van een normale trens, omdat deze op dezelfde plaats ligt als een trens bij een trens hoofdstel.

De stang is lager gepositioneerd in de mond. Het advies is om de stang 0,5 tot 1 centimeter kleiner te nemen om de ligging van stang en trens zo comfortabel mogelijk te maken voor het paard.

Vraag je lokale Sprenger retailer om een bitmeterkaart om de juiste maat van het bit te bepalen.

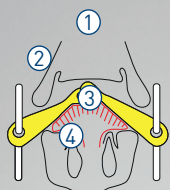
(verkrijgbaar in RVS of stevig karton)

Stap 2: Vind het juiste mondstuk

Om een zo optimaal mogelijke communicatie te krijgen tussen ruiter en paard is het belangrijk goed te kijken naar de verschillende mogelijke mondstukken en welke het beste bij je paard past.

Enkelgebroke bitten

1. Gehemelte
2. Lippen
3. Tong
4. Lagen

Abb. Engelke, Gasse 2002

Enkelgebroken bitten werken in op de randen van de tong en de onderkaak. Wanneer er een hulp wordt gegeven komt er door de V-vorm druk op de tongranden en haalt het druk weg van het midden van de tong.

Voor paarden met een laag gehemelte, kleine ruimte in de mond of paarden die gereden worden met een te groot bit kan de V-vorm van een enkelgebroken bit zorgen voor ongemak. Het oog van het enkelgebroken mondstuk kan in deze gevallen irritatie geven aan het gehemelte.

Standaard enkelgebroken bitten hebben één ding gemeen: de ene kant van het bit is langer dan de andere kant, wat een sterkere inwerking heeft op één tongrand. Om ongelijke druk op lange termijn te vermijden is het aan te raden om het bit regelmatig van kant de wisselen.

Om het probleem van ongelijke druk helemaal te elimineren adviseert Sprenger om een **Turnado** of enkelgebroken **Dynamic RS** te gebruiken.

Het mondstuk van deze bitten is 45 graden naar voren gedraaid waardoor de druk evenredig over de tong wordt verdeeld.

We adviseren de enkelgebroken **novocontact** bitten voor paarden die het bit niet goed durven aannemen. Door het bredere mondstuk is het bit zeer geschikt voor paarden met een gevoelige mond omdat de druk over een grotere oppervlakte wordt verdeeld en de ruiter daardoor in staat wordt gesteld om zachtere teugelhulpen te geven voor een fijngevoelige inwerking.

Meer dan 25 jaar ervaring met de **KK bitten** heeft geleerd dat de enkelgebroken versie geschikt is voor paarden die niet goed reageren op dubbelgebroken bitten en sterk zijn in het contact met de hand.

Dubbelgebroken bitten

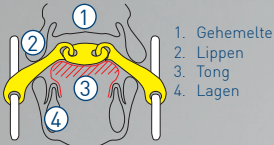

Abb. Engelke, Gasse 2002

Dubbelgebroken bitten verdelen de druk van de teugelhulpen over een grotere oppervlakte van de tong.

Alle dubbelgebroken SENSOGAN en AURIGAN bitten van Sprenger zijn naar de mond gevormd, wat het comfortabel maakt voor het paard en effectief voor de ruiter maakt.

Gewone dubbelgebroken bitten hebben een vrij groot middenstuk die direct tussen het gehemelte en de tong ligt. Dit kan problemen veroorzaken in de drukverdeling over de tong of het gehemelte, vooral wanneer het bit te groot is voor de mond van het paard.

Het ontwerp van de **KK Ultra** bitten is gebaseerd op jarenlang wetenschappelijk onderzoek. Dit bit is bijzonder effectief omdat het middenstuk kleiner is gemaakt en 45 graden naar voren is gedraaid. Deze specifieke aanpassing aan de anatomie van de mond geeft een merkbaar verschil door de directere inwerking!

Het ergonomisch gevormde **Dynamic RS** bit ligt perfect tussen de tong en het gehemelte, wat resulteert in een zachte en evenredige verdeling van de druk op de tong. Het subtiele middenstuk is 45 graden naar voren gedraaid wat het een vriendelijk bit maakt met een verfijnde inwerking, wat fijn op de tong ligt en niet in het gehemelte inwerkt.

Het unieke **WH Ultra** bit heeft een rolletje in het middenstuk wat subtiel over de tong rolt. Dit stimuleert het paard om het bit te accepteren, smakelijk in de mond te worden en speeksel aan te maken. Door het bit te accepteren zal het paard de bovenlijn ontspannen en de bewegingen zullen soepeler en over de rug uitgevoerd worden en het beeld zal daardoor harmonieuzer worden.

Het dubbelgebroken **novocontact** bit is ideaal voor paarden die de neiging hebben om tegen het bit te duwen en zich sterk of lang te maken, maar te sensibel zijn om gereden te worden met een sterker bit.

Stap 2: Vind het juiste mondstuk

Ongebroken trens

Bij een ongebroken trens is het belangrijk om de juiste maat te bepalen, wanneer het bit te groot is kan deze oncomfortabel aanvoelen voor het paard bij eenzijdige teugelhulpen. Geadviseerd wordt om een ongebroken trens alleen te gebruiken bij ervaren ruiters, die het paard kunnen rijden op been- en gewichtshulpen.

Recht en niet flexibel

De rechte en niet flexibele trens heeft een stabiele en evenredige druk op de gehele tong. In vergelijking met de gebroken bidden heeft het ongebroken bit minder druk op de tongranden. Hoe sterker de teugelhulp, hoe meer inwerking op de tong en lagen.

Aanbevolen voor paarden die de teugelhulpen ontwijken en de neiging hebben om sterk te worden. In tegenstelling tot de bidden die druk uitoefenen achter de oren (zoals de Pelham of Kimblewick) kan een ongebroken trens gebruikt worden bij paarden die naar beneden duiken en op het bit hangen.

Recht en flexibel (b.v. Flex Control of Duo bit)

Vergeleken met de niet flexibele ongebroken trens is de inwerking van eenzijdige teugelhulpen iets beter met de flexibele bidden. De druk is wel evenredig verdeeld over de gehele tong, maar wanneer er een ophouding wordt gemaakt wordt de druk sterker richting de tongranden.

Dit soort bidden wordt gebruikt bij paarden die soms sterk kunnen worden of niet goed reageren op de teugelhulpen tijdens de africhting of in het parcours. De flexibele ongebroken trens wordt vaak goed geaccepteerd door paarden die niet fijn op een gebroken trens te rijden zijn, bijvoorbeeld voor sensibele paarden die niet tegen het bit durven aanlopen.

Met tongboog

Een bit met tongboog verdeelt de druk, vergeleken met een rechte ongebroken trens, niet evenredig en stabiel over de tong. Het midden van de tong heeft meer vrijheid door de tongboog en zal alleen onder druk komen bij een stevige ophouding. Zeer geschikt voor paarden die erg tegen de hand zijn, problemen hebben met nageven of een heel dikke tong hebben. Ook wordt dit bit vaak gebruikt bij paarden die druk op de tong ontwijken door hun tong uit te steken.

Watertrens

Een watertrens geeft de teugelhulpen direct door naar de tong en onderkaak zonder inwerking uit te oefenen achter de oren. De beweegbare ringen helpen het onstabiele contact van de onervaren ruitserhand op te vangen. Het paard kan met een watertrens het bit wat optillen met de tong om plotseling sterke druk te ontwijken. Een watertrens behoudt bij uitstek de lossigheid in de paardenmond.

Een watertrens kan gebruikt worden voor elke discipline en op elk niveau in de africhting, ook bij het zadelmak maken om het paard te laten wennen aan een hoofdstel en een bit.

Vaste ringen

Door de vaste zijdelen worden de teugelhulpen directer doorgegeven naar de tong.

Bitten met vaste ringen liggen stiler in de mond. De zachte verbinding tussen de ringen en het mondstuk maakt deze bidden geschikt voor paarden met gevoelige mondhoeken.

De vaste ringen geven zijdelingse support aan de teugelhulpen, waardoor het effect van de hulpen wordt vergroot. Bij D-ring bidden en de Kneveltrens is dit effect nog groter doordat de oppervlakte nog groter is vergeleken met een normale bustrens.

Dit soort bidden is geschikt voor paarden met gevoelige mondhoeken, paarden die veel met het bit spelen en daardoor iets onrustig zijn in de mond en paarden die de neiging hebben over de schouder weg te vallen bij het rijden van wendingen of het rijden naar een hindernis.

Stap 3: De juiste zijkant

Bitten met extra inwerking achter de oren

Wanneer de teugels worden aangenomen bij een 3-Ring, Multi-Ring of Baucher bit, wordt druk uitgeoefend op de tong, onderkaak en achter de oren. Dit geeft de ruiter meer controle over sterke paarden die de neiging hebben het hoofd omhoog te gooien in plaats van naar beneden te duiken bij het ontwijken van druk.

Het Baucher bit is ook te gebruiken bij de voorbereiding van het rijden met stang en trens bij dressuurpaarden. Deze type bidden is niet geschikt voor paarden die de neiging hebben om achter de loodlijn te lopen of op de voor hand te vallen door in de ruiterhand te duwen.

Bitten met extra inwerking achter de oren en op de onderkaak

(Pelham, Weymouth or Kimblewick)

Dit soort bidden werkt in op 3 manieren: eerst via de tong, daarna achter de oren en als laatste onder de kin door middel van een kinketting. De teugelhulpen worden op deze manier verdeeld over verschillende drukpunten op het hoofd. De ruiter kan hierdoor duidelijke instructies geven aan het paard en meer controle uitoefenen.

Een gedegen basisopleiding is nodig om deze bidden correct en doelgericht te kunnen gebruiken. De kin is een erg gevoelig deel van het hoofd waar de huid dun is. Het is daardoor verplicht om gebruik te maken van een kinkettingbeschermer.

Metaal

Het grootste voordeel van metaal is dat het enorm sterk is. Het kans op breken is zeer klein en het heeft een lange levensduur. Er zijn echter een paar functionele verschillen tussen de gebruikte metalen in de paardenmond.

Koper is bijvoorbeeld een populair materiaal om te gebruiken in een bit. Koper heeft de eigenschap te oxideren wat kan helpen bij de activiteit en de smakelijkheid van de mond. Omdat koper van zichzelf een vrij zacht materiaal is moet het versterkt worden door andere metalen. Hier wordt het interessant, omdat de keuze van het andere materiaal een essentieel verschil kan maken in de functionaliteit van het bit.

Overzicht van de meest gebruikelijke materialen

SENSOGAN/AURIGAN (Made in Germany)

Sensogan en Aurigan zijn gepatenteerde materialen welke ontwikkeld zijn door Sprenger, gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek. Toxicologisch getest door de University of Veterinary Medicine Hannover en praktisch getest door professionals.

SENSOGAN[®]

SENSOGAN: Legering van koper, mangaan en zink. Mangaan verhardt het koper zonder het natuurlijke oxidatieproces van koper te verstoren.

AURIGAN[®]

AURIGAN: Legering van koper, zink en silicium. Silicium verhardt het koper zonder het natuurlijke oxidatieproces van koper te verstoren.

Beide materialen stimuleren de aanmaak van speeksel wat een positief effect heeft op de acceptatie van het bit, wat de concentratie en werkwilgheid van het paard over het algemeen bevordert. Sensogan heeft nog betere resultaten gebracht dan Aurigan met een lagere hoeveelheid koper. Dit maakt het bit gemakkelijker schoon te maken en de glans te laten behouden.

Stap 4: Materiaal van het bit

Roestvrijstaal

Roestvrijstaal is een legering van ijzer, chroom en nikkel en heeft een hoge breekkracht. Het is neutraal van smaak en heeft geen stimulerende werking op de aanmaak van speeksel. Daardoor wekt het ook geen activiteit in de mond in de hand. Vanwege de lage productiekosten worden de meeste roestvrijstalen bidden geproduceerd in het verre oosten. Daardoor kan de kwaliteit verschillen van bit tot bit. De roestvrijstalen bidden van Sprenger zijn gegarandeerd van goede kwaliteit en voldoen aan de hoogste kwaliteitseisen.

Aluminium brons/gebruikelijke koperlegeringen

(alle goudkleurige legeringen met uitzondering van AURIGAN en SENSOGAN)

Legering van koper en aluminium met een hoge breekkracht. Aluminium is een nuttige toevoeging om koper te verharden, maar het heft de natuurlijke oxidatie van koper op. De gebruikelijke koperlegeringen stimuleren de aanmaak van speeksel en daardoor de activiteit in de mond niet.

Kunststof of rubber bidden

Vergeleken met metalen bidden zijn kunststof en rubber bidden zachter. De kunststof bidden van Sprenger bevatten allemaal een staaldraad in het midden zodat breken onmogelijk is, wat de veiligheid bevordert. Sprenger DUO bidden zijn vrij van weekmakers en schadelijke oplosmiddelen.

Bij rubber bidden is het belangrijk dat het paard voldoende speeksel aanmaakt, bijvoorbeeld door te kauwen op het bit, om te voorkomen dat het rubber oncomfortabel aanvoelt voor het paard.

**Productinnovatie gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek
– Made in Germany**

KK ULTRA bitten (dubbelgebroken) zijn heel effectief in het doorgeven van de teugelhulpen door het kleine middenstuk wat 45 graden naar voren is gedraaid. Deze specifieke aanpassing aan de anatomie van de mond van het paard geeft een merkbaar verschil in vergelijking met gangbare dubbelgebroken bitten.

Dynamic RS bitten zijn een verdere ontwikkeling op de KK Ultra bitten. Deze zijn geheel anatomisch gevormd voor een optimale pasvorm in de mond. Dit resulteert in een betere acceptatie van het bit met een directere inwerking, zelfs bij zeer sensibele paarden.

WH ULTRA bitten combineren het KK Ultra middenstuk met een rolletje in het midden. Het rolletje bevordert het kauwproces, concentratie en focus van het paard.

TURNADO bitten zijn niet vergelijkbaar met gangbare enkelgebroken bitten. Door de 45 graden draaiing van het mondstuk wordt de druk evenredig over de tong verdeeld, waar gangbare enkelgebroken bitten altijd meer druk uitoefenen op één tongrand. Daarnaast drukt het niet in het gehemelte.

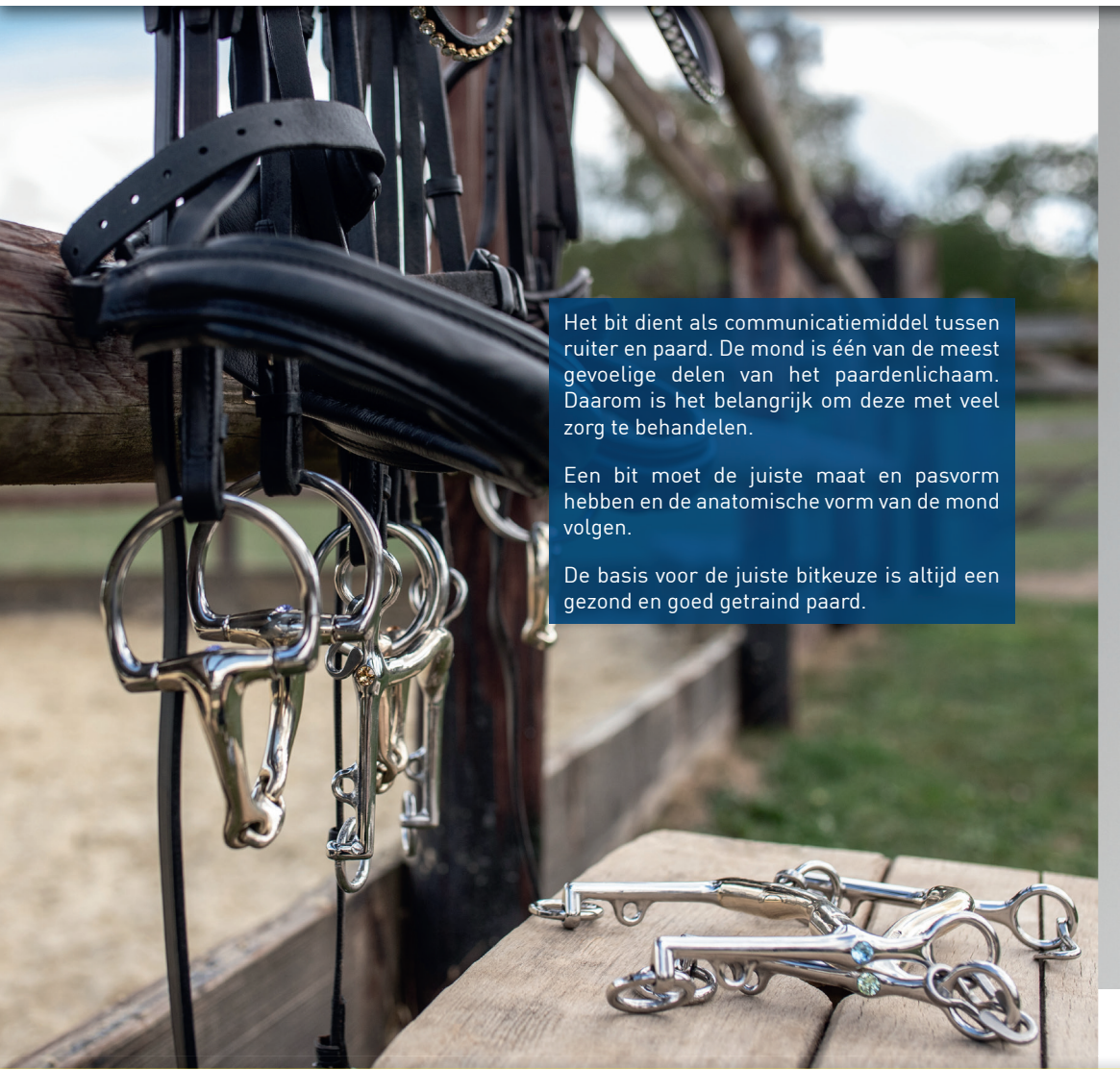

novocontact bitten hebben een uniek ovale mondstuk. Door het bredere mondstuk is het is zeer geschikt voor paarden met een gevoelige mond omdat de druk over een grotere oppervlakte wordt verdeeld en de ruiter daardoor in staat wordt gesteld om zachtere en verfijndere teugelhulpen te geven.

Voor alle Sprenger bitten met een pijl op de zijkant van het bit geldt: zorg ervoor dat de pijl aan de linkerkant zit en naar voren wijst. Men stapt links op en rijdt voorwaarts weg!

Bij de Sprenger Shine Bright Edition moet de pijl linksvoor op het mondstuk naar beneden wijzen.

Het bit dient als communicatiemiddel tussen ruiter en paard. De mond is één van de meest gevoelige delen van het paardenlichaam. Daarom is het belangrijk om deze met veel zorg te behandelen.

Een bit moet de juiste maat en pasvorm hebben en de anatomische vorm van de mond volgen.

De basis voor de juiste bitkeuze is altijd een gezond en goed getraind paard.

Herm. Sprenger

Metallwarenfabrik GmbH & Co. KG

Alexanderstr. 10-21
58644 Iserlohn · Germany

T +49 (0) 23 71 / 95 59 0
F +49 (0) 23 71 / 95 59 939

E herm.sprenger@sprenger.de
W www.sprenger.de

Distributeur Benelux:

Kettingdreef 2
4841 KD PRINSENBEK

T +31 (0) 76 542 8100
F +31 (0) 76 541 7514

JRS

EQUESTRIAN
BRAND EXPERT

E info@jr sport.nl
W www.jr sport.nl